

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XLV

Styczeń 1976

Nr 1

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
KURIA DIECEZJALNA — 08-100 SIEDLCE — ŚWIERCZEWSKIEGO 62
TELEFON 31 26

SPIS TREŚCI

DZIAŁ URZĘDOWY

STOLICA APOSTOLSKA

1. Pojednanie braterskie — celem i owocem Roku Świętego. Przemówienie Ojca Św. Pawła VI, wygłoszone w czasie śródowej audiencji ogólnej 11 czerwca 1975 1

EPISKOPAT POLSKI

2. Słowo Biskupów Polskich przed beatyfikacją Matki Marii Teresy Ledóchowskiej 3
3. List Biskupów Polskich na uroczystość Chrystusa Króla i X-lecie zakończenia Soboru Watykańskiego II 7
4. Rok duszpasterski 1975/1976 11
5. Program duszpasterski na rok 1975/1976: „Człowiek w odwiecznych planach Bożych“. „Chrześcijańska wizja człowieka“ 14
6. Episkopat Polski w sprawie ochrony zabytków i dzieł sztuki kościelnej 24

SEKRETARIAT PRYMASA POLSKI

7. Komunikaty Sekretariatu Prymasa Polski o mianowaniu nowych biskupów 24

Z ORDYNARIATU

8. Nominacje i zmiany wśród duchowieństwa 25

ROZPORZĄDZENIA PAŃSTWOWE

9. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 1975 roku w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od podatków od nieruchomości i od lokali niektórych budynków 25
10. Okólnik Nr 20/PO Ministerstwa Finansów z dn. 5. XII. 1975 r. w sprawie podatku dochodowego od osób duchownych 27

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

SPRAWY DUSZPASTERSKIE

11. Intencje Apostolstwa Modlitwy na rok 1976 30

Z ŻYCIA DIECEZJI

12. Stopnie naukowe 32
13. Poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę parafialnego kościoła w Dęblinie 32

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XLV

Styczeń 1976

Nr 1

DZIAŁ URZĘDOWY

STOLICA APOSTOLSKA

1

POJEDNANIE BRATERSKIE — CELEM I OWOCEM ROKU ŚWIĘTEGO

Przemówienie Ojca Świętego Pawła VI wygłoszone w czasie śródowej audiencji ogólnej, 11 czerwca 1975 r.

Program Roku Świętego przedstawia Kościołowi, a możemy powiedzieć, że i całemu światu, cel dosyć trudny, mianowicie — pojednanie. Program ten mówi o dwóch zasadniczych celach: o odnowie i o pojednaniu. Zakłada ono, że trzeba naprawić jakieś rozdarcie. Natomiast pierwsze pojęcie — odnowa — dąży do stworzenia jakiejś nowości. Pod pewnym względem łatwiej jest zrobić coś nowego, niż naprawić coś rozdartego (por. Lk, 5, 37).

Faktem jest, że słowo „pojednanie“ jest istotnym elementem ekonomii odkupienia. Uwzględnia ona nieodzowną konieczność dokonanego przez Chrystusa zbawienia. Wystarczająco dowodzi tego powaga i częste stosowanie tego pojęcia w bardzo jasnych i powtarzających się tekstach Pisma świętego (por. Rz 5, 10—11; 2 Kor 5, 18—20; Kol 1, 20; Ef 2, 16 itd.). Zawarte jest ono w pojęciu naprawy, miłosierdzia i przebaczenia. Z tych zaś pojęć składa się cała treść Ewangelii. Dokonane przez Chrystusa dzieło naprawy łączy się z Jego dziełem odnowy (por. Ef 4, 24; Kol 3, 10; 2 Kor 5, 17; Ap 21, 5 itd.).

Dotychczasowy wstęp zwraca uwagę, że termin „pojednanie“ zakłada dwa podmioty, które powinny pogodzić się z sobą.

Kim one są? Nie biorąc pod uwagę podmiotu jednostkowego, czyli sumienia osobistego, które również powinno pojednać się z sobą,

jeżeli zwątpienie i wyrzuty odebrały mu pokój wewnętrzny, możemy powiedzieć, że pojednanie dotyczy dwóch rodzajów podmiotów, które mają pogodzić się z sobą. Pierwszy z nich, to pojednanie Boga z człowiekiem i na odwrót — człowieka z Bogiem. Jest to wielkie, prawdziwe pojednanie, którego rzeczywista głębia domaga się pośrednika, Chrystusa, gdyż tylko On może przywrócić realne, żywotne, odradzające stosunki pomiędzy upadłą ludzkością a Bogiem — naszym początkiem, naszym końcem, naszym życiem (por. J 14, 6). Na tym polega cała nasza religia, nasza teologia, nasza pobożność.

Inny rodzaj podmiotów pojednania, a wiemy, jak bardzo łączy się on z pierwszym (por. Mt 5, 24; 18, 33; 6, 12), dotyczy wzajemnych stosunków między ludźmi. Ten rodzaj pojednania jest niezmiernie rozległy i skomplikowany, tak, jak rozległe i skomplikowane są zaburzenia stosunków ludzkich, zwłaszcza licznych i zawiłych, często nieuleczalnych i zbiorczych. Tu właśnie powstaje cała duchowa i społeczna fenomenologia wojny i pokoju, cały niezgłębiony dramat przebaczenia i zawziętości, cała pedagogia zgody rodzinnej, wspólnotowej, społecznej, teoria walki i prestiżu honoru, pseudosprawiedliwości zemsty prywatnej, gangsterskiej, szczepowej lub narodowej. Tu ujawnia się cały egoizm jako metoda uprzywilejowana i o radykalnych wymaganiach. Tu można dojrzeć nieuleczalną plagę nienawiści, która wysusza serca i wyjaławia naturalne źródła miłości i dobra. Na tym tle także spostrzegamy utopię, a raczej ewangeliczny ideał miłości, który Chrystus odważył się przedstawić swoim uczniom: „A ja wam powiadam: miłujcie waszych nieprzyjaciół, którzy was prześladowają i spotwarzają“ (Mt 5, 44). Jednym słowem, tu jest paradoks, istotna konieczność Bożego królestwa pojednania.

Pojednanie to oznacza z jednej strony przebaczenie i zapomnienie krzywd, przywrócenie pokojowych i przyjaznych stosunków, podjęcie na nowo dialogu i zaufania, niedopuszczenie do zatrucia się psychologią zła, a z drugiej strony pokonywanie zła dobrem (Rz 12, 21), szerzenie dobroci, wielkoduszności, wspaniałomyślności (por. S. Th. II—II, 129, 3 ad 4), nadziei zwycięstwa i odrodzenia dobra itd. To jest to pojednanie, które Rok Święty chce wzbudzić w duszach naszych i w ten sposób chce się okazać nowym rokiem w naszym życiu osobistym i w naszej historii. Trzeba rozpocząć!

Ośmielimy się przytoczyć jeszcze naszą niedawną ekshortację apostołską, która od swoich słów początkowych nosi tytuł „Paterna cum benevolentia“ (8 grudnia 1974), z serdeczną nadzieją, że przemyśleć i otworzyć się na jej ewangeliczny apel zechcą przede wszystkim ci nasi bracia i synowie, którzy katolickie malkontenctwo, stałą kontestację, zgorzkniałą krytykę, pogardliwy dystans, a czasem oszukańcze lub cyniczne odejście, często upozorowane fałszywą logiką, uznali za swój styl i program. Może obraziliśmy ich? Pragniemy zapewnić, że

na pewno nie leżało to w naszych intencjach. Na wszelki wypadek pierwsi poprosimy ich o przebaczenie. Ale oni, właśnie na skutek tego apelu Roku Świętego do pojednania, niech nie zamierzają pozbawić nas i siebie radości nowego, bratniego pokoju.

Z naszym serdecznym apostołskim błogosławieństwem.

(Tłumaczenie nieautoryzowane z „Osservatore Romano“ z 13. VI. 1975 r.).

EPISKOPAT POLSKI

2

SŁOWO BISKUPÓW POLSKICH PRZED BEATYFIKACJĄ MATKI MARII TERESY LEDÓCHOWSKIEJ (na 12. X. 1975)

Umiłowani Bracia i Siostry w Chrystusie Panu naszym!

W dzisiejszą niedzielę Roku Świętego obchodzonego w Rzymie, wszystkie dzieci Boże Narodu Polskiego łączą się w modlitwie z Ojcem Świętym oraz z polskimi uczestnikami pielgrzymki jubileuszowej. Pod przewodnictwem Biskupów Polskich modlą się oni u grobu świętych Apostołów w Wiecznym Mieście. W najbliższych dniach uda się do Rzymu druga pielgrzymka — reprezentacja Kościoła w Polsce. W przysłą bowiem niedzielę Misyjną, dnia 19 października, Ojciec Święty Paweł VI ogłosi nowych błogosławionych; w gronie tych błogosławionych misjonarzy jest nasza rodaczka, Polka, Maria Teresa Halina Ledóchowska.

Beatyfikacja Marii Teresy Ledóchowskiej jest wielkim darem Bożej miłości dla naszej Ojczyzny, a także dla Kościoła Powszechnego.

1. Maria Teresa przyszła na świat 29 kwietnia 1863 roku w Lossdorf w Austrii. Tam bowiem wyemigrowała po powstaniu listopadowym rodzina Ledóchowskich, z dziejami Polski związana ściśle wielowiekowymi tradycjami i znana z umiłowania wiary, Kościoła i Ojczyzny. Mimo wychowania się na obczyźnie Maria Teresa czuła się „duszą i ciałem Polką“. W dedykacji do książki pt. „Moja Polska“, w której zawarła swoje przeżycia z pierwszych odwiedzin kraju, pisała do stryja Mieczysława Kard. Ledóchowskiego, Prymasa Polski: „Dla Boga i mojej nieszczęśliwej Ojczyzny! Oto moje hasło, które powinno mi towarzyszyć aż do śmierci“.

Po krótkim pobycie w Lipnicy Murowanej w Polsce południowej, gdzie osiadła na stałe jej rodzina, a następnie na dworze księżym w Salzburgu w Austrii, porzuciła świat. Idąc za głosem powołania, oddała swoje życie, wybitne uzdolnienia i siły bez reszty Bogu i misjom. Głęboka wiara, heroiczna miłość Boga i ludzi wyzwałała w niej żarli-

wy zapał misyjny. Trawiona jego ogniem rozwijała wszechstronną działalność apostołską w krajach Europy, organizując pomoc duchową i materialną dla misji w Afryce. Oddana Bogu i utrudzona ponad miarę pracą dla misji, odeszła do Pana w Rzymie dnia 6 lipca 1922 r.

I. WIELKA PRZEZ SVOJĄ ŚWIĘTOŚĆ

2. W dobie pogłębiania się świadomości wielkiej godności człowieka, niejeden człowiek szuka znaczenia na błędnych drogach. Kościół wynosząc na ołtarze Marię Teresę, ukazuje światu, że człowiek staje się wielkim przez zjednoczenie z Bogiem w miłości.

Już w swej młodości Maria Teresa wyraziła głębokie pragnienie całkowitego oddania swego życia Bogu w miłości. Mówiła: „I ja chcę uczynić coś wielkiego dla ukochanego Boga“. Z miłości do Boga wypływała cała jej działalność, o czym świadczą jej słowa: „Nie znam nic piękniejszego, nic wznioślejszego, nic idealniejszego na tej ziemi, nic co by mogło bardziej podnieść wartość życia, aniżeli praca nad rozszerzaniem chwały Bożej i dla zbawienia dusz... Pracujmy! na odpoczynek będziemy mieli całą wieczność“.

Przez miłość człowiek upodabnia się do Boga w myślach, ocenach i pragnieniach, służy i żyje na wzór Boga Człowieka. „Bóg jest Miłością, a kto trwa w Miłości, w Bogu trwa a Bóg w nim“ (1 J 4, 16). Jedynie więc zjednoczenie z Bogiem w miłości czyni człowieka prawdziwie wielkim.

3. Miłość ku Bogu pobudzała Marię Teresę do modlitwy, szczególnie do rozwijania w sobie nabożeństwa do Najświętszego Sakramentu, do Serca Jezusa i Jego Matki. Współpracowała wytrwale z łaską Bożą tak, że zadziwiała swoją wiarą, głęboką pokorą, pracowitością, duchem wyrzeczenia, ofiary i ubóstwa, męstwem chrześcijańskim i wrażliwością na potrzeby ludzi. Wszystkie dolegliwości życia ofiarowała za misję.

II. WIELKA PRZEZ PRACĘ APOSTOLSKĄ DLA MISJI

4. Wielkość Matki Marii Teresy objawia się w Jej działalności dla misji. Miłość Boga i Chrystusowy nakaz ewangelizacji pobudza i zobowiązuje człowieka do służby misyjnej, „aby wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy“ (1 Tym 2, 4). „Do prowadzenia jej — jak uczy nas Sobór — pobudza członków Kościoła miłość, którą kochają Boga i pod której impulsem pragną podzielić się ze wszystkimi ludźmi dobrami duchowymi, tak terażniejszego jak i przyszłego życia“.

Bóg, urzeczywistniający swój zbawczy plan miłości, rozpalil serce Matki Marii Teresy miłością apostołską do wszystkich ludzi, bez róż-

nicy rasy czy narodowości. Ukazał jej palące problemy czarnych braci w Afryce, pozbawionych światła wiary i praw człowieka. Oddała się z zapalem apostołskiej działalności dla misji afrykańskich. Za dewizę swego życia obrała słowa: „Z rzeczy Boskich najbardziej Boską jest współpraca w zbawianiu ludzi“. Organizowała, zdobywała i niosła pomoc duchową i materialną misjom.

5. Przez swoją działalność dla misji stała się poprzedniczką soborowej odnowy życia apostołskiego w Kościele. Już bowiem przed półwieczem przejęła się prawdą, przypominaną przez ostatni Sobór, że „Kościół pielgrzymujący jest misyjny ze swej natury“.

6. Matka Maria Teresa w pracy dla misji wykorzystywała ówczesną technikę i dostępne środki masowego przekazu. Doceniając znaczenie drukowanego słowa, pisała: „Dawnym nasieniem nowych chrześcijan była krew męczénka, dziś jest nim farba drukarska“. Zakładała nowoczesne drukarnie, wydawała czasopisma misyjne w różnych językach, jak znane „Echo z Afryki“, „Murzynek“ dla dzieci i młodzieży i wiele innych. Urządzała wystawy misyjne. Drukowała w językach afrykańskich miliony egzemplarzy Pisma świętego, katechizmów, broszur religijnych. Sama też niestrudzenie pisała dużo odezów, artykułów i broszur poświęconych misjom.

Jednocześnie ciągle działała żywym słowem. Odwiedzała różne kraje europejskie, wygłaszając setki prelekcji w różnych językach na zjazdach i kongresach misyjnych, by kształtować sumienie misyjnego chrześcijan.

7. Wielkość Matki Marii Teresy ujawniła się w obronie godności ludzkiej i praw człowieka. Przeżywając głęboko niewolę własnego narodu, przejęła się tragedią czarnych niewolników sprzedawanych przez handlarzy-kolonizatorów. Organizowała więc komitety przeciwniewolnicze i wydawała odezwy. Mobilizowała opinię publiczną Europy, wzywając do ofiar dla wykupu uciemiężonych braci afrykańskich. Już więc przed laty śmiało wprowadzała w życie wezwanie Pawła VI i Synodu Biskupów o prawach człowieka: „Wzywamy wszystkich, każdego mężczyznę i kobietę, by zdali sobie sprawę ze swej odpowiedzialności w sumieniu za poszanowanie praw drugiego człowieka“.

8. W służbie apostołskiej organizowała działanie zespołowe. Założyła nowe zgromadzenie zakonne pod nazwą: „Sodalicia św. Piotra Klawera dla misji afrykańskich“. Zaprosiła tysiące katolików świeckich jako zelatorów, przyjaciół i pomocników misji, którzy modlitwami, ofiarami, głoszeniem idei misyjnej, nieśli wydatną pomoc misjom. Tworzyła związki misyjne jak: „Liga dzieci dla Afryki“, „Grosz świętego Piotra Klawera dla Afryki“ czy „Chleb świętego Antoniego dla Afryki“.

9. W atmosferze miłości płynęła hojna pomoc dla misji. Zawiązywały się rodzinne więzy między dającymi a obdarowanymi. Odro-

dzeni w wodzie i Duchu Świętym bracia afrykańscy, wszczępieni w Mistyczne Ciało Chrystusa, włączali się w dzieło ewangelizacji.

„Beatyfikacja, której wyglądamy — pisał w br. Biskup Bamendy w Kamerunie do Sióstr Klawerianek — będzie dla nas głębokim przeżyciem. Nie ma parafii, która nie zawdzięczałaby czegoś wspaniałomyślnej hojności Sióstr Klawerianek. Katechizm w języku tubylczym, z którego uczyłem się pierwszych zasad wiary około 40 lat wstecz, był drukowany staraniem Waszego Zgromadzenia. Sporządzić spis dobrodziejstw, jakie nasz kraj Wam zawdzięcza, jest rzeczą niemożliwą do wykonania, choćbym się nie wiem jak o to starał. A duchowe więzy łączą nas z Wami jeszcze ściślej“.

10. Bogate życie wewnętrzne i owocna działalność misyjna Matki Marii Teresy wyrosły z gorącego nabożeństwa do Matki Bożej. W domu rodzinnym wzrastała w miłości do Niepokalanej Matki. Często widywała ojca w gabinecie na klęczkach przed obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej. Obraz ten miała na swoim biurku i przed nią rozmawiała z Matką Kościoła. Ten obraz często pojawiał się w czasopismach klaweriańskich. Nim obdarowywała odwiedzających ją czarnych braci. Nabożeństwo do Matki Najświętszej przekazała swoim córkom duchowym. Patronką Zgromadzenia Sióstr św. Piotra Klawera jest Matka Boża Dobrej Rady. Na kongresie kongregacji Mariańskich mówiła o: „Matce Bożej — zbawieniu Afryki“.

III. ZAKOŃCZENIE

Dzieląc się z Wami radością o beatyfikacji Matki Marii Teresy, wszyscy jednoczymy się w modlitwach do Boga o ewangelizację całego świata. Nowa Błogosławiona jawi się przed nami jako Matka Afrykanów, Patronka misji i wzór, wzywający wszystkich do współpracy z dziełem misyjnym Kościoła.

„Drodzy Rodacy! Chciałabym jeszcze osobno przemówić do Was, porozumieć się z Wami w sprawie misji — pisała na krótko przed śmiercią — to jest w sprawie Waszej i mojej i zachęcić się wzajemnie do coraz gorliwszej pracy dla niej... Pracując dla misji zobowiązujemy sobie w pierwszej linii samego Boga... W drugiej linii zobowiązujemy sobie misjonarzy i nawróconych pogan. Tak jedni jak drudzy ustawicznie modlą się za nas, za naszą ojczyznę... My potrzebujemy Boga i misji“.

To testamentalne wezwanie Błogosławionej Polki zobowiązuje nas do zaznajomienia się ze sprawą misji i ich potrzeb, do budzenia nowych powołań misyjnych oraz do służenia misjom wszelką pomocą duchową i materialną przez modlitwy, cierpienia i ofiary, szczególnie w ramach Papieskich Działań Misyjnych. Beatyfikacja Marii Teresy otwiera wielkie możliwości dla Ludu Bożego całej Polski.

Głęboko ufamy, że ten wielki a zawsze współczesny wzór pobudzi wszystkich Polaków do pójścia w ślady jej świętości i służby misyjnej braciom, pod opieką Maryi, Matki Kościoła.

Dalszym trudom dla misji z całego serca błogosławimy w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

Warszawa, 26 czerwca 1975 r.

148 Konferencja Episkopatu Polski.

Podpisali:

Kardynałowie, Arcybiskupi

i Biskupi obecni na Konferencji

Zarządzenie: Powyższe „Słowo Biskupów przed beatyfikacją Matki Marii Teresy Ledóchowskiej“ — należy odczytać w niedzielę, dnia 12. X. br.

Ks. Stanisław Olechowski
Wikariusz Generalny

3

LIST BISKUPÓW POLSKICH NA UROCZYŚCIE CHRYSZTUSA KRÓLA I X-LECIE ZAKOŃCZENIA SOBORU WATYKAŃSKIEGO II

Drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie!

1. Pięćdziesięciolecie święta Chrystusa Króla

Przed pięćdziesięciu laty Kościół Chrystusowy obchodził, tak jak w roku bieżącym, swój wielki jubileusz, który wedle dawnej już tradycji kończy i rozpoczyna każde ćwierćwiecze: Rok Święty. Na zakończenie ówczesnego Roku Świętego Papież Pius XI, bullą z 11 grudnia 1925 roku, ustanowił święto Chrystusa Króla, które było obchodzone w ostatnią niedzielę października. Obecnie jest świętowane w listopadzie w ostatnią niedzielę roku liturgicznego.

Ustanowienie tego święta w kilka lat po zakończeniu pierwszej wojny światowej było pełne wymowy. Stawiając postać Chrystusa Króla wobec ludzkości zagrożonej głębokimi konfliktami, Kościół ukazał zarazem owo „powszechne i wieczne Królestwo: Królestwo prawdy i życia, Królestwo świętości i łaski, Królestwo sprawiedliwości, miłości i pokoju“ (z prefacji na uroczystość Chrystusa Króla). Takie Królestwo głosił Jezus Chrystus, za takie oddał życie, do takiego też stale prowadzi człowieka i całą ludzkość poprzez posługę Kościoła.

Święto Chrystusa Króla stało się przed pięćdziesięciu laty wyrazem tych dążeń, które kształtują życie Kościoła w naszym stuleciu. Gdy po upływie lat pięćdziesięciu zbliża się znów ku końcowi Rok Święty 1975, pragniemy w dniu dzisiejszym dać wyraz najgłębszej czci i hołdu dla Chrystusa Króla. Pragniemy zarazem wypowiedzieć naszą wdzięczność za to, że wspaniała ewangeliczna prawda o Królestwie Bożym, objawiona nam przez Chrystusa i okupiona Jego Krzyżem, przyobiekła się w tak bogatą i współczesną treść za sprawą Soboru Watykańskiego II, który przed dziesięciu laty zakończył swe czteroletnie prace, w dniu 8 grudnia 1965 roku.

2. Owoce Soboru Watykańskiego II w Polsce

Po dziesięciu latach pragniemy spojrzeć na owoce, jakie Sobór Watykański II wydał w całym świecie, ale przede wszystkim w naszej Ojczyźnie. Nie sposób mówić o wszystkich poczynaniach, które składają się na realizację Soboru, nie sposób ich wszystkich wyliczyć. Pragniemy więc zwrócić uwagę na pewne tylko przejawy ostatniego dziesięciolecia w Polsce, które pozostają w związku z Soborem Watykańskim II.

1. Przede wszystkim przyniósł on nam — jak się wyraża Ojciec Św. Paweł VI — nową świadomość Kościoła i nową dla niego miłość. Kościół staje przed nami w całej swojej Bosko-ludzkiej rzeczywistości i prawdzie. Czerpiąc swe posłannictwo z odwiecznej miłości Ojca, staje się dla każdego człowieka źródłem łaski wysłużonej przez Chrystusa Syna Bożego, a zarazem znakiem jedności całej rodziny ludzkiej“ (KK. N. 1). Dar jedności w Duchu Świętym udziela się w nim człowiekowi i różnym ludzkim wspólnotom. Kościół jest w swojej właściwej istocie źródłem mocy oczyszczających i uświęcających całe ludzkie życie na ziemi — osobiste, rodzinne i społeczne — w drodze do ostatecznego wypełnienia w wieczności.

Kościół jest tym wszystkim dlatego, ponieważ stale żyje w nim i działa Chrystus-Kapłan, Prorok i Król. A równocześnie Kościół jest, tak samo jak Chrystus, „położony na znak, któremu sprzeciwiać się będą“ (Łk 2, 34). Ten sprzeciw, na jaki natrafia Kościół i jego posłannictwo w naszych czasach, pozostaje dla nas sprawdzianem jego mistycznej więzi z Chrystusem. Jeśli Soborowi zawdzięczamy pogłębiającą świadomość Kościoła, to świadomość owa jeszcze wyraźniej się rysuje na tle wszystkich przeszkód i trudności, jakie piętrzą się na drodze posłannictwa Kościoła w naszych czasach.

2. Sobór dopomógł nam równocześnie zrozumieć lepiej prawdę, że wszyscy jesteśmy Kościołem. „Zbudowany bowiem na Apostołach“ (Ef 2, 20) i kierowany przez ich Następców, Kościół Chrystusowy jest owym wielkim Bożym ludem, który sam Wieczny Pasterz prowadzi w Duchu Świętym do Ojca. Każdy chrześcijanin ma w tej

wspólnocie swoje miejsce, swoje zadanie i własną odpowiedzialność za dzieło zbawienia, przez Kościół. Nikt nie może stanąć na boku, uznając się tylko za biernego obserwatora.

Szczególnym tego wyrazem jest odnowiona przez Sobór liturgia, zwłaszcza liturgia Mszy świętej, którą sprawuje nie tylko kapłan, ale wszyscy są wezwani do czynnego uczestnictwa. Odnowa liturgiczna posiada wielkie znaczenie dla pogłębienia świadomości Kościoła zarówno w duszpasterzach jak i w katolikach świeckich. Sobór poświęcił szczególnie wiele uwagi powołaniu ludzi świeckich, ich apostołstwu w Kościele i świecie. Apostołstwo to wraz z posługą kapłanów i życiem osób zakonnych stanowi o całości życia Kościoła.

3. Kościół w Polsce pragnie jak najszerszej wprowadzać w życie następstwa prawdy o ludzie Bożym oraz przekonanie o powołaniu każdego chrześcijanina i godności każdej osoby ludzkiej. Sobór bowiem uwydatnił tę prawdę, że każdemu człowiekowi przysługuje godność osoby. A godność ta dlatego jest tak wielka, że Syn Boży również stał się człowiekiem. Dlatego też Sobór uczy, że pełnej prawdy o człowieku nie możemy wyznawać, nie wnikając w tajemnicę Chrystusa. „W Nim bowiem dopiero tajemnica człowieka rozjaśnia się w całej pełni“ (KDK n. 22). „Zacznym ewangeliczny“ — jak uczy Sobór (KDK n. 26) — prowadzi też do zrozumienia i realizacji prawdziwej godności człowieka, której Kościół pragnie służyć ze wszystkich sił.

Doniosłą rzeczą dla chrześcijaństwa w świecie i w Polsce jest to, że Sobór przypomniał o podstawowych prawach człowieka w dziedzinie życia rodzinnego, narodowego, kulturalnego, społecznego, ekonomicznego, politycznego i międzynarodowego. W specjalnym dokumencie omówił sprawę wolności religijnej. Nauka ta posiada dla Kościoła w Ojczyźnie naszej doniosłe znaczenie, i ściśle odpowiada temu poczuciu godności osoby oraz tradycji społecznej, jaka zakorzeniona jest w naszych dziejach. Obronę praw Kościoła ściśle łączymy z ewangelicznym widzeniem godności każdego człowieka.

4. Bliska jest nam również obrona przez Sobór droga do szukania jedności pomiędzy wszystkimi wyznawcami Chrystusa, a zarazem droga sprawiedliwości i pokoju pomiędzy ludźmi i narodami. Wyznajemy wraz z całym Kościołem, że zwłaszcza w naszej epoce, pełnej napięć, o wiele bardziej należy szukać tego, co ludzi łączy, niż tego co ich dzieli — nie zaniedbując jednakże wierności prawdzie, i unikając kompromisów w rzeczach istotnych. Również i to wielkie pragnienie Soboru, ażeby życie ludzkie „czynić bardziej ludzkim“ (KDK n. 15) w każdej dziedzinie — odpowiada najgłębszym pragnieniom Kościoła w Polsce i jest celem jego wielorakich dążeń.

5. Sobór wreszcie pomaga nam przeżywać w głębszy jeszcze sposób naszą wielką miłość do Bogurodzicy. Nazywając Ją Matką ro-

dziny ludzkiej, a zarazem Matką Kościoła wyrażamy to, co czują nasze serca. Podzielamy tę największą ufność, jaką w Maryi położył sam Ojciec Niebieski, dając Jej swojego Przedwiecznego Syna. Idąc za nauką Soboru, tę ufność rozciągamy na każdego człowieka, na nasz umiłowany Naród, na cały Kościół i całą ludzkość. Dlatego tak bardzo pragniemy, aby na nowo wszyscy ludzie i narody zostały Jej powierzone w opiekę przez Ojca Świętego. O upowszechnienie czci Matki Kościoła usilnie się modli Episkopat i wierni w Polsce.

* * *

Oto niektóre z tych światłał, jakie z Soboru Watykańskiego II padły na Kościół w Polsce i które — ufamy — nadal będą się utrzymywać. Dlatego dziękujemy Bogu za dzieło Soboru, gdy od zakończenia jego mija obecnie dziesięć lat. Prosimy zarazem, aby dalej jeszcze owocowało wśród nas i w całym świecie to co Duch Święty sam „powiedział Kościołowi“ (Ap 3, 6) przez Sobór. Wypowiadając zaś to wszystko w uroczystość Chrystusa Króla, dostrzegamy głęboką więź pomiędzy ustanowieniem tego święta przed pięćdziesięciu laty, a całym dziełem Soboru Watykańskiego II. Sobór wprowadził nas głębiej w znaczenie Chrystusowego Królestwa oraz pouczył, jak mamy je wszyscy rozumieć i urzeczywistnić. Kościół w Polsce na różne sposoby podejmuje to zadanie. Jemu też służy Społeczna Krucjata Miłości. Uroczystość Chrystusa Króla jest u nas od kilku lat patronalnym świętem Kruczaty. Od samego początku Kościół w Polsce łączył ze świętem Chrystusa Króla gotowość podejmowania zadań społecznych w duchu Chrystusowej miłości i sprawiedliwości społecznej. Tak pragnie czynić i teraz. Zadania te widzimy jeszcze pełniej w świetle nauki Soboru i z niej też staramy się je wyprowadzać.

3. *Przed XXV rocznicą poświęcenia Polski Sercu Bożemu*

Uroczystość Chrystusa Króla przypomina nam też ów akt szczególnego poświęcenia Polski Bożemu Sercu, jakiego Biskupi nasi dokonali w dniu 28 października 1951 r. — właśnie w tę uroczystość. Za rok minie dwadzieścia pięć lat od chwili dokonania tego aktu. Zapowiadając tę rocznicę obecnie, chcemy w ciągu całego roku odnowić i umocnić myśli przewodnie tego aktu w naszych sercach. Dokonaliśmy go po zakończeniu drugiej wojny światowej i strasznej dla nas okupacji. Dokonaliśmy go w obliczu nowych warunków społecznego bytowania i zmagania o Królestwo Chrystusowe w Ojczyźnie naszej.

W ciągu minionych lat podejmowaliśmy te zmagania w łączności z całym Kościołem, zwłaszcza w oparciu o Sobór. Podejmowaliśmy je w duchu wiary, na podstawie własnego tysiącletniego dziedzictwa, a nade wszystko w duchu szczególnego zawierzenia Bogurodzicy, któ-

ra jest dana „ku obronie narodu naszego“ (por. modl. z uroczystości Królowej Polski). Jesteśmy przekonani, że te wszystkie wysiłki Kościoła w Polsce, skupione wokół naszej Matki i Królowej, pozwalają nam wytrwać przy Sercu Jej Syna i przygotowują do odnowienia aktu poświęcenia Polski Bożemu Sercu. Maryja bowiem jako prawniczka i Matka Kościoła najpełniej urzeczywistnia w sobie samej Królestwo Chrystusa. Ona też pomaga nam najskuteczniej przybliżać się do Jego Serca i trwać przy Nim pomimo nieustannej walki o wierność Chrystusowi, Jego Ewangelii i Kościołowi.

Otwierając nasze serca przed Wami, Umilowane Dzieci Boże, Biskupi Polscy przekazują całemu Ludowi Bożemu w Ojczyźnie i na Emigracji pozdrowienie i błogosławieństwo w Panu.

Miłość Boga Ojca, łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa i dar jedności w Duchu Św. niech będą z Wami wszystkimi. Amen.

149 Konferencja Episkopatu Polski.

Łomża, dnia 6. IX. 1975.

Podpisali:

*Kardynałowie, Arcybiskupi
i Biskupi obecni na Konferencji
† Stefan Kard. Wyszyński*

Zarządzenie: List Biskupów Polski należy odczytać z ambon w uroczystość Chrystusa Króla, w niedzielę dnia 23 listopada br.

*† Wacław Skomorucha bp
Wikariusz Generalny*

4

ROK DUSZPASTERSKI 1975/1976

„CZŁOWIEK W ODWIECZNYCH PLANACH BOŻYCH“

„Chrześcijańska wizja człowieka“

„Tajemnica człowieka wyjaśniła się naprawdę dopiero w tajemnicy Słowa Wcielonego. Albowiem Adam, pierwszy człowiek, był figurą przyszłego, mianowicie Chrystusa Pana. Chrystus, nowy Adam, już w samym objawieniu tajemnicy Ojca i Jego miłości objawia w pełni człowieka samemu człowiekowi i okazuje mu najwyższe jego powołanie. Ten, który jest „Obrazem Boga niewidzialnego“ (Kol 1, 15) jest człowiekiem doskonałym, który przywrócił synom Adama podobieństwo Boże, zniekształcone od czasu pierwszego grzechu. Chrześcijaнин stawszy się podobnym do obrazu Syna, który jest pierworodnym między wielu braćmi, otrzymuje „pierwociny Ducha“ (Rz 8, 25), któ-

re czynią go zdolnym do wypełnienia nowego prawa miłości“ (KDK 22).

Ekscelencjo!

Komisja Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Ogólnego, we współpracy z Komisją Maryjną oraz innymi Komisjami o profilu duszpasterskim, każdego roku opracowuje programy duszpasterskie i kaznodziejskie, które następnie uchwałą konferencji Episkopatu przekazuje Duchowieństwu w Polsce do wykonania.

Program roku duszpasterskiego uwzględnia zawsze aktualne zagadnienia, wobec których staje Kościół Święty w naszej Ojczyźnie. W obliczu utraty czy też osłabienia wiary Ludu Bożego, program duszpasterski wskazuje na środki, które opromienione mocami nadprzyrodzonymi mają użyźnić pracę naszego Duchowieństwa „strzegącego depozytu wiary, unikając światowych czechy gadanin i przeciwstawnych twierdzeń fałszywej wiedzy“ (1 Tm 6, 20).

Z nadchodzącym rokiem duszpasterskim 1975/76 pragniemy przez trzy lata zmierzać do wyłożenia zasad humanizmu chrześcijańskiego, mając na uwadze wypowiedź Drugiego Soboru Watykańskiego: „jesteśmy świadkami narodzin nowego humanizmu, w którym określa on człowieka przede wszystkim wobec jego współbraci i wobec historii“ (KDK 55).

Ten nowy humanizm, wyrosły z uświadomienia sobie podstawowych praw osoby ludzkiej, z ewolucji przemysłowej i z ewolucji naukowo-technicznej, przynosi ze sobą nowe problemy, odnoszące się do człowieka, jego życia i współżycia z innymi. I zapewne dlatego to Sobór Watykański Drugi zapytuje: w jaki sposób zapobiec, żeby nie doszło do humanizmu czysto ziemskiego a nawet wrogiemu religii (KDK, 56).

Temu pytaniu będziemy starali się dać odpowiedź w najbliższych trzech latach naszej działalności duszpasterskiej i kaznodziejskiej.

A jest to na czasie. Jakżeż wiele mówi się dzisiaj o człowieku. Troska o człowieka jest treścią wypowiedzi wybitnych mężów stanu, ludzi nauki. O problemach dzisiejszego człowieka czyta się wiele w prasie, słyszy nieustannie w radiu, ogląda w telewizji. Tragedie ludzkie są najczęściej przedstawione w teatrach i na ekranach filmowych.

Synod Biskupów w Rzymie (IV) w październiku 1974 r. wspólnie z Ojcem Św. Pawłem VI skierował do całego świata orędzie, upominając się o prawa należne każdemu człowiekowi. Sam Ojciec Św. bardzo często w swoich przemówieniach przejawia niezwykłą wprost troskę o dzisiejszego człowieka, przeciwstawiając się temu, co nieludzkie. Rozumie on dobrze dole i niedole człowieka, nade wszystko zaś sercem jest bliski temu człowiekowi, który cierpi, martwi się i gnębi. Do niego woła: „patrz na świat z pogodnym obiektywizmem, badaj całą panoramę stworzenia, patrz na każdą ludzką postać, przyjaciela

czy wroga z respektem, z życzliwością, z miłością i krytycyzmem, ale mądrym okiem, patrz tak na wszelkie przejawy życia sprzeczne z tym, co nas — chrześcijan obowiązuje!“ (z przemówienia Ojca Św. Pawła VI na audiencji ogólnej dnia 21 listopada 1973 roku).

Tenże Ojciec Św. zatroskany o prawdziwą radość i właściwe szczęście człowieka wydał dnia 9 maja 1975 roku wspaniałą adhortację apostołską „O radości chrześcijańskiej“ — „Gaudete in Domino“ — (L'Osservatore Romano, z dnia 17 maja 1975 roku Nr 112). W tej adhortacji Papież pisze między innymi: „wreszcie dlaczego nie mogliśmy wspomnieć Błogosławionego Maksymiliana Kolbe, prawdziwego ucznia św. Franciszka, którego obraz tak wymownie ukazał się ludziom naszych czasów? Wśród nieszczęśliwych wydarzeń jakie naszym czasem krwawe zbrodnie przyniosły, ten nawet siebie wydał na śmierć, aby nieznanego sobie brata ocalić. Świadkowie opowiadali nam o jego wewnętrznym pokoju, pogodzie ducha i radości, które sprawiły, że miejsce cierpień, będące prawdziwym piekłem, zamieniło się dla niego i innych współwięźniów w przedsięonek życia wiecznego“.

Ta adhortacja Ojca Św. została ogłoszona właśnie w tej chwili, kiedy mamy rozpocząć pracę duszpasterską, pod hasłem: „chrześcijańska wizja człowieka“.

Tematem pierwszego roku — 1975/1976 — jest „człowiek w odwiecznym planie Bożym“. Rok drugi — 1976/1977 — rozwinie temat: „człowiek w świecie współczesnym“, omawiając „odpowiedzialność człowieka za drugiego człowieka i za dzieła człowieka na świecie“. Wreszcie rok trzeci — 1977/1978 — przedstawi zagadnienie: „człowiek w Kościele“, tej społeczności nadprzyrodzonej, która prowadzi go ku przeznaczeniom doczesnym i wiecznym.

Człowiekowi współczesnemu, pielgrzymującemu do wiecznych przeznaczeń przyświeca przykład „Matki Jezusowej, Maryi, jako znak pewnej nadziei i pociechy“ (KK, 68). Ona przecież przez swoje słowa „Oto ja służebnica Pana“ (Łk 1, 38), wypowiedziała to, co stanowi pełnię człowieczeństwa.

Dlatego też program duszpasterski i kaznodziejski na rok 1975/1976 wywyższa Maryję, jako wzór doskonałego człowieczeństwa, Maryję, Panią Jasnogórską, obecną w naszym narodzie. Tę obecność Maryi w naszym Narodzie podkreśla program, wypracowany przez Komisję Maryjną Episkopatu, przygotowujący Kościół w Polsce przez 6 lat „wdzięczności“ do obchodów jubileuszowych w 1982 r. na pamiątkę przybycia Jej obrazu na Jasną Górę. Rok 1976 będzie „rokiem historii Jasnej Góry“ — w duchu wdzięczności przyjmujemy Jej obraz do naszych świątyń, domów i serc.

Ona, Maryja, Pani Jasnogórska będzie nam przewodzić w naszej pracy duszpasterskiej, za Jej przykładem będziemy „troszczyć się

o człowieka, okazując mu taką miłość, z jaką Bóg szukał człowieka“ (DM 12).

Tą naszą zmuǳną pracą sprawimy, że „owocem jej przez Ducha Świętego będzie miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie“ (Ga 5, 22).

W Warszawie, dnia 5 czerwca 1975 r.

† *Stefan Kardynał Wyszyński*
Prymas Polski
Przewodniczący Konferencji
Episkopatu Polski

† *Biskup Władysław Miziolek*
Przewodniczący Komisji Episkopatu
do Spraw Duszpasterstwa Ogólnego

† *Biskup Stefan Bareła*
Przewodniczący Komisji Maryjnej
Episkopatu

5

PROGRAM DUSZPASTERSKI NA ROK 1975/1976 „CZŁOWIEK W ODWIECZNYCH PLANACH BOŻYCH“ „Chrześcijańska wizja człowieka“

I. ZAŁOŻENIA

1. Uwagi wstępne

Każdy program duszpasterski wyrasta z konfrontacji zbawczych planów Bożych z konkretną sytuacją historyczną, w jakiej dokonuje się ich realizacja. Boże plany zbawienia odczytujemy w Ewangeliach. Stanowią ją — jak wiemy — zbawcze czyny i nauka Chrystusa uobecniona przez Kościół zgodnie z nakazem Pana: „Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, nauczając je zachowywać wszystko, cokolwiek wam przekazałem“ (Mt 28, 19). Ewangelia Chrystusowa jest ponadczasowa, przeznaczona dla wszystkich ludzi i na wszystkie czasy. Kościół pełni funkcję pośrednika w jej przekazywaniu i uobecnianiu dla poszczególnych ludzi. Czyni to:

- a) przez głoszenie słowa Bożego,
- b) szafarstwo sakramentami,
- c) posługę miłości,

umożliwiając w ten sposób nawiązanie osobistego kontaktu z Chrystusem — Zbawicielem. Dzięki temu może zaistnieć proces zbawczy w duszy człowieka.

Ponieważ sytuacja historyczna, w której człowiek żyje, ulega ustawicznym przemianom (zmienia się zresztą i sam człowiek, jego men-

tałość, styl życia itd.), dlatego Kościół spełniając nakaz Pana wydobywa z niezmiennego skarbcza Objawienia Bożego te wartości, które są aktualne w danym okresie czasu. Na tym polega owo czytanie znaków czasu, o którym mówił papież Jan XXIII i ustawiczna inkarnacja Ewangelii w historyczne życie ludzkie. Potrzeby więc czasów i pytania, które niesie z sobą szybko zmieniające się życie, zmuszają nas do szukania na nie odpowiedzi w Objawieniu Bożym. Z takiej konfrontacji myśli Bożej z aktualną sytuacją człowieka i jego problemami życiowymi wyrastają postulaty duszpasterskie i wytyczne, które jako uporządkowana całość tworzą programy duszpasterskie, od lat przygotowywane przez Komisję Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Ogólnego i Komisję Maryjną w naszej Ojczyźnie.

2. Temat pracy duszpasterskiej na najbliższe lata

Episkopat Polski, śledząc znaki czasu i odczytując potrzeby wiernych w naszym kraju, tworzy okresowe, trzyletnie plany duszpasterskie uwzględniając jakąś jedną, zasadniczą myśl. Ostatnio pracowaliśmy w ten sposób nad odnową parafii, jako fundamentalnej wspólnoty, w której realizuje Kościół swoje posłannictwo.

W bieżącym roku 1975/1976 wchodzimy w nowy okres trzyletniej pracy duszpasterskiej. Treścią jej będzie człowiek, oczywiście widziany oczyma Bożymi. Wybór tego tematu pracy uzasadnia fakt, że w Bożych planach zbawczych człowiek jest po Bogu najwyższą wartością. Dla jego zbawienia dokonało się Wcielenie Syna Bożego. Ze względu na człowieka Chrystus ustanowił Kościół. Dla dobra ludzi istnieją parafie-wspólnoty, w których formuje się i wzrasta człowiek na miarę człowieczeństwa Chrystusowego. Podjęcie powyższego tematu dyktują także aktualne zagrożenia najwyższych wartości ludzkich, o których mówi ostatni Synod Biskupów w swoim orędziu o prawach człowieka.

Powszechnie głosi się przy użyciu środków masowego przekazu, że człowiek jest najwyższą wartością, nawet miarą dobra i zła.

W głosach tych rozbrzmiewa często echo pierwszego grzechu na ziemi „będziecie jako bogowie“ (Rdz 3, 5). W życiu zaś sprawdza się także druga część pierwotnej historii człowieka: „ujrzeli, że są nadzy i mali“ (Rdz 3, 7). Człowiek staje się tylko małym trybem w wielkiej maszynie współczesnej cywilizacji. Zamiast być celem rozwoju wszechświata, często staje się tylko jego środkiem, narzędziem.

Kościół zawsze stawał w obronie zagrożonego człowieka. Także dzisiaj chce mu służyć. Aprobując wszystko, co dobre w innych światopoglądach, głosi on „humanizm chrześcijański“, który poszerza i pogłębia całościowe widzenie człowieka, łącznie z jego relacją do świata: uwzględnia bowiem także nadprzyrodzony wymiar jego egzystencji. W ten sposób ukazuje mu jego prawdziwą wielkość, powołanie i służy mu pomocą w jego realizacji. Powyższe racje uzasadniają pod-

jęcie tematu trzyletniej pracy duszpasterskiej, sformułowanej w haśle: „Chrześcijaństwo pełnia człowieczeństwa“. Hasło to będziemy realizować w formie rocznych planów duszpasterskich w następującej kolejności:

- w roku 1975/76 — ukażemy chrześcijańską wizję człowieka (człowiek w odwiecznych planach Bożych),
- w roku 1976/77 — przyjrzymy się człowiekowi w kontekście współczesnego świata,
- w roku 1977/78 — zajmiemy się tymże człowiekiem we wspólnocie Kościoła.

3. *Maryjny element składowy planu duszpasterskiego*

W roku 1982 będziemy obchodzili radosny jubileusz 600-lecia obecności obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze. Od tej chwili dzieli nas okres 6 lat. Patrząc wstecz na dzieje naszego narodu, dostrzegamy w nich bardzo skuteczną obecność Matki Bożej i wielkie znaczenie Jasnej Góry i Obrazu Jasnogórskiego w życiu religijnym naszych przodków. Tą szacowną spuścizną żyjemy także dzisiaj. Kult Matki Bożej Jasnogórskiej stanowi ważny element składowy naszej polskiej pobożności. Dlatego też najbliższe lata, dzielące nas od tej radosnej rocznicy, napełnimy dziękczynieniem i darami wdzięczności za sześć wieków obecności Maryi Jasnogórskiej w dziejach Narodu Polskiego.

Poszczególne lata zapełnimy konkretną pracą duszpasterską. Uwzględnimy w niej nie tylko moment historyczny. Ukażemy także Maryję jako aktualnie obecną i nadal działającą Królową Narodu i Matkę Kościoła Polskiego.

Poszczególne momenty dziękczynienia rozłożymy na kanwie 6 lat pracy w następującej kolejności:

1976 — *Rok historii Jasnej Góry*. Przybycie i obecność Maryi Jasnogórskiej na ziemi polskiej. W duchu wdzięczności przyjmujemy Maryję do naszych świątyń, domów i serc.

1977 — *Rok obrony życia Narodu*. Maryja Jasnogórska dana nam jako pomoc ku obronie bytu naszego Narodu. Z wdzięcznością za tę pomoc — mężnie staniamiy na straży życia Narodu.

1978 — *Rok obrony wiary*. Maryja — dana nam jako pomoc ku obronie wiary i Kościoła w Polsce. Odwdzięczymy się Jej za tę obronę przez wyznanie wiary i apostołstwo.

1979 — *Rok wychowania katolickiego*. Maryja Jasnogórska od 6 — wieków — Wychowawczynią Narodu Polskiego. W duchu wdzięczności utrwalimy zadania chrześcijańskiego wychowania dzieci i młodzieży.

1980 — *Rok polskiej kultury chrześcijańskiej*. Maryja pomocą ku obronie ducha Narodu i polskości. Odwdzięczymy się Jej przez chrześcijańskie umiłowanie Ojczyzny.

1981 — *Rok Królowej Polski*. Maryja Jasnogórska — Królową Polski. Z wdzięcznością za Jej królowanie uczynimy wszystko, aby Polska była rzeczywistym Jej królestwem.

1982 — *Wielkie „Magnificat Narodu“*. Gody narodu w Jasnogórskiej Kanie. Rok jubileuszowy.

We wszystkich powyższych latach pracy duszpasterskiej będziemy ukazywać Maryję, jako czynną w dziejach naszego Narodu. Równocześnie uwzględnimy potrzebę naszej czynnej z Nią współpracy na wszystkich odcinkach życia narodu. Ideologią Maryi „nasyćmy“ wszystkie „lata wdzięczności“.

Powyższy „maryjny“ program duszpasterski harmonizuje w całość pełni z planem duszpasterskim ogólnym. Co więcej stanowi on dla tego ostatniego bardzo solidną podbudowę. Wszak Maryja zrealizowała w swoim życiu najpełniej ideał człowieczeństwa. Stała się człowiekiem na miarę planu Bożego. Przeżyła w swoim życiu wszystko co ludzkie, z wyjątkiem grzechu. Jest dla Kościoła, a zatem dla każdego chrześcijanina wzorcem (prototypem) do naśladowania. Równocześnie jest Pomocnicą w realizacji człowieczeństwa w każdym z nas. Dlatego w programie duszpasterskim ogólnym na najbliższy rok uwzględnimy łącznie także program „maryjny“. Stanowią one bowiem jedną całość, mimo pewnej różnicy ich treści tematycznej. Wzajemną ich relację widzimy jako dopełnienie wątkiem maryjnym wszystkich naszych poczynań i akcji duszpasterskich. W pewnych dniach, zwłaszcza 1 stycznia, 3 maja, 26 sierpnia, 12 września, wątek ten wysunie się na pierwsze miejsce.

4. *Potrzeba dostosowania programu ogólnego do miejscowych warunków*

Nakreślony powyżej program duszpasterski stanowi ogólną wytyczną dla całego Kościoła w Polsce. W ramach każdej diecezji, a nawet parafii należy go „adoptować“ do warunków i możliwości miejscowych, z uwzględnieniem własnych pomysłów, inicjatyw. Po prostu trzeba go uczynić własnym planem, poprzez pracę diecezjalnych i parafialnych rad duszpasterskich. Wówczas przyniesie obficie owoce.

II. HASŁO ROKU DUSZPASTERSKIEGO 1975/76: CHRZEŚCIJAŃSKA WIZJA CZŁOWIEKA

(Człowiek w odwiecznych planach Bożych)

1. *Cel i zadania roku*

Poniżej podajemy zestaw tematów, jakie należy uwzględnić w pracy duszpasterskiej w najbliższym roku. Mieli go przed oczyma autorzy opracowujący homilie do czytań biblijnych. Tematy te będą więc występować w kazaniach całorocznych, aczkolwiek nie w sposób

usystematyzowany, jak są zestawione poniżej. Po prostu będą uwzględniane tam, gdzie na to pozwalają teksty biblijne. Moment maryjny ma przenikać i dopełniać całoroczne przepowiadanie Słowa Bożego, na miarę możliwości, jakie stwarzają poszczególne tematy homilii. W sposób specjalny występuje on w tematyce kazań w dniach: 1. I., 3. V., 26. VIII., 12. IX.

Tematy programu duszpasterskiego zgrupowane są wokół trzech głównych zagadnień:

w I grupie uwzględniono Boży plan zbawienia względem człowieka i to, co Bóg w tej sprawie powiedział poprzez stworzenie i całą historię biblijną,

w II grupie tematów omówiono godność osoby ludzkiej, tajemnicę powołania człowieka do chrześcijaństwa, realizowanego w formie powołań szczegółowych (stan życia duchownych, ludzi świeckich).

w III grupie nakreślono drogi i sposoby realizacji Bożych planów wobec człowieka, przy jego czynnym współdziałaniu.

Do każdej z trzech grup tematów programu duszpasterskiego dołączono stosowne zagadnienia z mariologii. Ukazują one osobę Maryi i Jej specjalne powołanie oraz jego realizację. Zestawienie Jej życia z naszym umożliwia uchwycenie różnic i podobieństw. Te ostatnie są dla nas zachętą i wzorem do naśladowania. Jest rzeczą znamienne, że ostatni Sobór w rozdz. VIII Konstytucji „Lumen gentium“, poświęconym Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła, podkreślił głównie te momenty z Jej ziemskiego życia, które mogą naśladować wszyscy wierni. Podobnie maryjne adhortacje Pawła VI (z 13. V. 1967 i 2. II. 1974), wnoszą dużo światła w to zagadnienie.

2. Zestaw tematów do hasła roku: Człowiek w odwiecznym planie Bożym

§ I. Bóg wzywa człowieka i daje człowiekowi siebie.

1) Dzieło stworzenia.

- a) powołanie człowieka do istnienia (obraz i podobieństwo Boże),
- b) Bóg mówi poprzez rzeczywistość stworzoną.

2. Bóg wkracza w dzieje ludzkości poprzez czyny i słowa Starego Przymierza.

3. Jezus Chrystus — pierwsze i ostatnie słowo Boże.

a) Chrystus postacią historyczną (problemy dotyczące historyczności Chrystusa i Ewangelii).

b) Chrystus jako Nauczyciel:

ukazuje Ojca,

wskazuje Ducha Świętego,

poucza o rzeczywistości eschatologicznej.

c) Chrystus jako Bóg-Człowiek (bóstwo Chrystusa i przysługujące Mu tytuły).

d) Chrystus — Zbawiciel (pełne zjednoczenie człowieka z Bogiem).

4. Kościół jako słowo Boże skierowane do ludzkości (w świetle rzeczywistości zbawczej).

5. Maryja w boskim planie stworzenia: przygotowanie Jej do zadań Matki Chrystusa i Kościoła.

§ II. Człowiek jako dzieło stworzenia „uczyniłeś go mało mniejszym od Aniołów, chwałą i czią ukoronowałeś go: dałeś nad dziełami rąk Twoich władztwo, poddałeś pod nogi jego wszystko“ (Ps 8, 6—7).

1. Godność osoby ludzkiej.

a) postawa,

b) istota,

c) konsekwencja.

2. Powołanie człowieka:

a) uczestnictwo w misji Chrystusa,

b) konkretna sytuacja życiowa — specyfika powołania.

3. Zadania stojące przed człowiekiem.

4. Maryja — człowiekiem w pełni nowym, dzięki zjednoczeniu z Duchem Świętym i życiu w miłości.

§ III. Człowiek odpowiada Bogu.

1. Słuchanie słowa Bożego.

2. Wiara jako odpowiedź na Boży plan zbawczy.

3. Przemiana (metanoia) — poprzez uczestnictwo w tajemnicy śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, jako odpowiedź na samoudzielenie się Boga człowiekowi.

4. Wspólnota z Bogiem i ludźmi (koinonia) — jako owoc wiary i przemiany.

5. Modlitwa jako otwarcie się na przychodzącego Boga i słowo ludzkie skierowane do Boga.

6. Maryja — jako wzorzec doskonałej odpowiedzi człowieka Bogu.

7. Czynna obecność Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła.

Jej obecność w dziejach narodu Polskiego, ujawniona w obrazie jasnogórskim i jego kopiach rozsianych po całej Polsce.

8. Współpraca z Maryją w formowaniu własnego człowieczeństwa i budowaniu wraz z Nią Królestwa Bożego w naszej Ojczyźnie.

9. Odpowiedzialność za formację własnej osobowości (jedno z głównych zadań życia).

III. ŚRODKI REALIZACJI PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO

1. Osoby

Realizacja nakreślonego powyżej programu duszpasterskiego zależy w dużym stopniu od osobistego zaangażowania się weń możliwie wszystkich członków parafii, zwłaszcza:

a) osób duchownych (kapłanów, zakonników, zakonnice). Dlatego należy zapoznać ich z treścią programu, w czasie konferencji rejonowych, konferencji dziekanów, zebrań dekanalnych, dni skupienia zakonnice, spotkań katechetów i katechetek. Jeśli program stanie się ich osobistą własnością, wówczas potrafią przekazać jego myśli swoim podopiecznym słuchaczom.

Jako pomoc w pracy nad sobą dla kapłanów dostarczymy materiał do 10 konferencji (5 o charakterze ascetycznym i 5 o zabarwieniu duszpasterskim, związanym z tematem roku duszpasterskiego). Zwrócimy szczególną uwagę na wpływ ascezy chrześcijańskiej na wychowanie pełnego człowieka, a zwłaszcza na znaczenie ofiary w wypełnianiu zadań codziennych.

b) świeckich katolików. Przedłożymy im treść programu w czasie:

- rekolekcji adwentowych i wielkopostnych,
- rekolekcji zamkniętych i dni skupienia. Tego rodzaju ćwiczenia stwarzają najlepsze warunki ku głębokiej przemianie duchowej i formowaniu właściwej postawy chrześcijańskiej. Dlatego prowadzący rekolekcje otwarte i zamknięte winni gruntownie zapoznać się z programem duszpasterskim:
 - kursów przedmażeńskich,
 - nabożeństw i spotkań maryjnych (Żywy Różaniec, soboty poświęcone Maryi),
 - okresowych spotkań grup charytatywnych (i ich podopiecznych chorych),
 - spotkań scholi liturgicznych, grup ministranckich i bieli,
 - spotkań z młodzieżą pozaszkolną,
 - w czasie katechezy dla dorosłych,
 - w przemówieniach, konferencjach do różnych stanów i grup.

2. Miejsce realizacji

a) *ambona*. Homilie, kazania świąteczne zawierają zwłaszcza w swych częściach teologicznych, myśli aktualnego programu. Pragniemy przez nie formować człowieczeństwo naszych słuchaczy na wzór Chrystusa, Matki Najświętszej i świętych (wzorce osobowe).

b) *sala katechetyczna*. Program nauczania religii jest ustalony, jednak w jego realizacji, zwłaszcza w zastosowaniach praktycznych, uwzględniamy temat roku duszpasterskiego. Nauczanie katolickie zawsze ukierunkowane jest ku formacji dojrzałego chrześcijanina. W tym roku zwrócimy specjalną uwagę na ten właśnie moment. Będziemy wdrażali dzieci i młodzież do pracy nad sobą. Korzystną okazją do takiej pracy jest praktyka pierwszych piątków miesiąca. W sali katechetycznej wywieszamy stosowne hasła, afisze.

c) *sala spotkań z młodzieżą, rodzicami*. Uwzględnimy temat roku jako zasadniczy: wychowanie ku pełni człowieczeństwa.

d) *konfesjonał* — bardzo ważne miejsce urabiania człowieczeństwa, zaznajamianie z zasadami ascezy chrześcijańskiej, prowadzącej do pełni człowieczeństwa, do świętości.

Doroczne akcje duszpasterskie 1975/1976

1. Uroczystość Chrystusa Pana, Króla Wszechświata, dnia 23 listopada 1975 r. — święto „Społecznej Krucjaty Miłości“. List Pasterski Episkopatu Polski.

2. I Niedziela Adwentu — dnia 30 listopada.

3. Świętej Barbary — patronalne święto górników — dnia 4 grudnia (czwartek).

4. Święty Mikołaj — dnia 6 grudnia 1975 (sobota) akcja charytatywna, szczególnie wobec dzieci i biednych.

5. Uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP — poniedziałek 8 grudnia: poprzedzona przez triduum dla młodzieży żeńskiej szkolnej i pozaszkolnej.

6. III Niedziela Adwentu — dnia 14 grudnia — duszpasterstwo rodzin: błogosławienie matek oczekujących potomstwa.

7. Uroczystość Świętej Rodziny — niedziela 28 grudnia — Słowo pasterskie Księżę Biskupów o małżeństwie i rodzinie.

8. Dnia 1 stycznia 1976, Świętej Bożej Rodzicielki, Dzień Pokoju, modlitwa o pokój na świecie. List Episkopatu — inauguracja „6 lat wdzięczności“ za sześć wieków obecności Maryi Jasnogórskiej w Narodzie Polskim. Wieczorny Apel Jasnogórski w rodzinach przed obrazem Matki Bożej Częstochowskiej.

9. Uroczystość Objawienia Pańskiego — dnia 6 stycznia (wtorek).

10. Tydzień ekumeniczny od 18 stycznia (niedziela) do 25 stycznia (niedziela).

11. Koniec stycznia lub po zakończeniu wizyty pasterskiej sprawozdanie ze szczególnym uwzględnieniem wybranego na nią tematu.

12. Święto Ofiarowania Pańskiego (MB Gromnicznej) — 2 lutego (poniedziałek).

13. Wielkopostna Akcja Trzeźwości — I Niedziela Wielkiego Postu.

14. Dzień Kobiet (8 marca — poniedziałek) — modlitwa w intencji kobiet.

15. Uroczystość Św. Józefa — 19 marca (piątek), triduum dla mężczyzn.

16. Św. Józefa Robotnika — 1 maja (sobota).

17. W dniach 2 maja (niedziela) i 3 maja, w święto Królowej Polski — List Episkopatu (w dwu częściach) na temat sześciu wieków obecności Maryi Jasnogórskiej w Narodzie Polskim oraz rozwoju kultu Jej cudownego Obrazu.

18. Tydzień Modlitw o powołania od 9 maja do 16 maja.

19. Dzień wdzięczności matkom — dnia 26 maja.
20. Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego — czwartek 27 maja.
21. Międzynarodowy Dzień Dziecka — 1 czerwca (wtorek) nabożeństwa dla dzieci: przedszkolnych, szkolnych, błogosławieństwo dla niemowląt.
22. Uroczystość Zesłania Ducha Św. — 6 czerwca.
23. Święto Matki Bożej — Matki Kościoła — drugi dzień Zielonych Świąt — 7 czerwca.
24. Boże Ciało — 17 czerwca.
25. Dzień modlitw w intencji Ojca Św. Pawła VI — rocznica wyboru 21 czerwca — rocznica koronacji 30 czerwca, uroczystość Św. Apostołów Piotra i Pawła — 29 czerwca.
26. Matki Bożej Uzdrawienia Chorych — dnia 4 lipca (niedziela) — pielgrzymki chorych do sanktuariów maryjnych.
27. Św. Krzysztofa — dnia 25 lipca (niedziela) patronalne święto kierowców.
28. Św. Anny — dnia 26 lipca (poniedziałek) — dzień wdzięczności dla rodziców, dziadków.
29. Błog. Maksymiliana Marii Kolbe — dnia 14 sierpnia (sobota).
30. Uroczystość Wniebowzięcia NMP — 15 sierpnia (niedziela).
31. Uroczystość Matki Bożej Jasnogórskiej — 26 sierpnia. Święto zapowiedziane Listem Episkopatu, odczytanym z ambon w niedzielę, 22 sierpnia, na temat dziejów Jasnej Góry w ostatnim ćwierćwieczu (Śluby Jasnogórskie, Wielka Nowenna, Milenijny Akt itd.).
W sam dzień święta — kazanie na temat kultu i rozpowszechniania się Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w Polsce i na świecie. Po sumie — ponowienie Jasnogórskich ślubów Narodu.
32. Niedziela 29 sierpnia — pielgrzymka mężczyzn na Jasną Górę.
33. Rocznicą wybuchu II wojny światowej — dnia 1 września (środa) nabożeństwo żałobne za poległych w obronie Ojczyzny.
34. Święto Narodzenia NMP — dnia 8 września (środa) triduum dla matek.
35. Niedziela 12 września — Komunikat Episkopatu o „Jasnogórskim dniu w parafii“, który przewiduje się w okresie jesiennym. Dzień ten ewentualnie poprzedzony będzie obecnością delegacji parafialnej na Jasnej Górze. „Jasnogórski dzień w parafii“ — to uroczystość dziękczynna za łaski otrzymane przez przyczynę Matki Bożej Jasnogórskiej. W programie: List Ojców Paulinów na temat:
 - a) Czy Matka Boża Jasnogórska jest w moim życiu?
 - b) Intronizacja poświęconych obrazów w rodzinach.
 - c) Wprowadzenie Apelu Jasnogórskiego jako codziennej modlitwy rodzinnej.
 - d) Ewentualnie rozpoczęcie nawiedzin rodzin.

36. Międzynarodowy Dzień Środków Oddziaływania Społecznego — niedziela 19 września.

37. Tydzień Biblijny — od niedzieli 26 września (30 września św. Hieronima).

38. Tydzień Miłosierdzia — pierwszy tydzień października, od 3 do 10 października.

39. 16 października, św. Jadwigi Śl. — modły o budowę nowych kościołów.

40. Święto św. Łukasza — dnia 18 października (poniedziałek), dzień modlitw w intencji pracowników służby zdrowia.

41. Tydzień Misyjny od 24 do 31 października.

42. Tydzień modłów za zmarłych — od 1 do 7 listopada.

43. Św. Stanisława Kostki — dnia 13 listopada (sobota), święto patronalne młodzieży męskiej poprzedzone triduum dla szkolnej i pozaszkolnej młodzieży męskiej.

44. Dzień Kolejarza 25 listopada (czwartek).

45. Tydzień Kultury Chrześcijańskiej — od 21 do 28 listopada.

Uwaga:

Mając na względzie inne terminy rozpoczęcia i zakończenia nauczania w szkołach podstawowych i średnich należy w każdej parafii, uwzględniając miejscowe warunki, zaplanować następujące akcje duszpasterskie:

1. przygotowanie wiernych (zwłaszcza dzieci i młodzieży) do chrześcijańskiego spędzenia wakacji,

2. niedziela na zakończenie roku szkolnego winna być dniem wdzięczności wychowawcom, nauczycielom i katechetom,

3. tydzień modłów na rozpoczęcie nowego roku katechetycznego.

III. LITERATURA POMOCNICZA

I. Ogólna

Wypowiedzi Ojca św. Pawła VI: Trwajcie mocni w wierze, Kraków. R. Habecki: U Źródeł człowieczeństwa, W-wa 1968.

Konstytucja „Gaudium et spes“.

Wydawnictwa KUL, Loretanek.

Wiele wartościowych pozycji sygnalizują autorzy załączonych opracowań syntetycznych.

Deklaracja Praw Człowieka (ONZ).

Być człowiekiem, Pallottinum 1974.

II. Maryjna

Konstytucja „Lumen gentium“ rozdz. VIII.

Adhortacja Pawła VI o czci i naśladowaniu NMP, Matki Kościoła i wzoru wszystkich cnót (z 13. V. 1967 r.).

Adhortacja Pawła VI o należytych kształtowaniu i rozwijaniu kultu NMP (z 2. II. 1974).

W Kuriach Diec., na Jasnej Górze dostępne są materiały dodatkowe na „6 lat wdzięczności“ (skrypty, afisze, obrazki, przeźrocza itp.).

Adhortacja Apostolska „O radości chrześcijańskiej“ — „Gaudete in Domino“ — z dnia 17 maja 1975 roku.

6

EPISKOPAT POLSKI W SPRAWIE OCHRONY ZABYTEKÓW I DZIEŁ SZTUKI KOŚCIELNEJ

Na 149 Konferencji Episkopatu w Łomży ponownie rozważano niebezpieczny objaw znikania z kościołów dzieł sztuki religijnej i ich sprzedaży za granicą lub w kraju. Episkopat uważa sobie za obowiązek sumienia wezwać raz jeszcze kapłanów, odpowiedzialnych za powierzone im świątynie i ich wystrój, by wzmogli czujność swoją; by stwarzali odpowiednie warunki dla ochrony świątyń, by nie wchodziłi w żadne porozumienia z ludźmi, którzy handlują zabytkami i dziełami sztuki. Biskupi apelują do sumienia religijnego i do obrony religijnej kultury narodowej. Proszą, by wierni parafianie spotęgowali czujność nad dziełami sztuki, zgromadzonymi w świątyniach i by wspierali kapłanów. Ludzie, którzy winni są strat i szkód, wyrządzonych Kościołowi, obciążają bardzo swoje sumienie i są obowiązani do naprawienia krzywd wyrządzonych świątyniom, oraz do zwrotu skradzionych zabytków kościelnych. Nie jest wykluczone zastosowanie kar kościelnych wobec winnych wykroczeń w tej dziedzinie.

149 Konferencja Episkopatu.

Łomża, 5. IX. 1975 r.

† B. Dąbrowski

SEKRETARIAT PRYMASA POLSKI

7

Warszawa, dn. 30 października 1975 r.

N. 2550/75/P.

KOMUNIKATY SEKRETARIATU PRYMASA POLSKI

Zgodnie z przedłożeniem Episkopatu Polski, Ojciec Św. Paweł VI powołał do godności biskupiej Ks. kanonika dr Zygmunta Kamińskiego z Lublina i ustanowił go — na prośbę Biskupa Lubelskiego — jego Biskupem Pomocniczym.

Ks. Dr H. Goździewicz

Warszawa, dnia 6 grudnia 1975 r.

Sekretariat Prymasa Polski niniejszym podaje do wiadomości, że — na prośbę J. Em. Ks. Kardynała Prymasa — Ojciec Św. Paweł VI

powołał do godności biskupiej Ks. Dr Jana Michalskiego, Prałata Jego Świątobliwości, Wikariusza Generalnego w Gnieźnie, — i ustanowił go Biskupem Pomocniczym Arcybiskupa Gnieźnieńskiego na terenie Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Konsekracja biskupa odbędzie się w Bazylice Prymasowskiej w Gnieźnie w niedzielę dn. 21 grudnia br.

Ks. Prałat Michalski pracował od wielu lat na różnych stanowiskach w duszpasterstwie i zarządzie centralnym Archidiecezji, prowadził Wydział Gospodarczo-Budowlany Kurii Metropolitalnej Gnieźnieńskiej. Położył ogromne zasługi dla przebudowy Bazyliki Prymasowskiej, zniszczonej w czasie działań wojennych. Był przedstawicielem Prymasa Polski na konferencjach w różnych krajach katolickich Europy.

Ks. dr Hieronim Goździewicz

Z ORDYNARIATU

8

NOMINACJE I ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Ks. dr Ryszard Kamiński z dniem 14 sierpnia 1975 r. został zwolniony z obowiązków wikariusza parafii Katedralnej w Siedlcach i za zgodą Biskupa Siedleckiego objął etat asystenta z dniem 1 października 1975 r. przy katedrze organizacji duszpasterstwa na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie, zachowując stanowisko teologii pasterskiej w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach.

ROZPORZĄDZENIE PAŃSTWOWE

9

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 8 sierpnia 1975 r.

w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od podatków od nieruchomości i od lokali niektórych budynków oraz ustalenia wartości czynszowej dla celów wymiaru podatku od nieruchomości od tych budynków.
(Monitor Polski z 1975 r. Nr 26, poz. 166).

Na podstawie art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 45 z późniejszymi zmianami) oraz art. 8 ust. 8 i art. 18 ust. 6 dekretu z dnia 20 maja 1955 r. o niektórych podatkach i opłatach terenowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 16, poz. 87, z 1965 r. Nr 46, poz. 288 i Nr 51, poz. 316) zarządza się co następuje:

§ 1. Zwalnia się od podatków od nieruchomości i od lokali budynki lub ich części nie wynajęte i nie wdzierżawione:

1) stanowiące własność kościelnych osób prawnych, zakonów i kongregacji duchownych, zajęte na:

a) muzea i archiwa udostępnione do użytku publicznego oraz biblioteki parafialne zarejestrowane przez terenowe organy administracji państwowej,

b) niepaństwowe szkoły ogólnokształcące i zawodowe oraz internaty przy tych szkołach, jeżeli szkoły te posiadają prawa szkół państwowych,

c) domy opieki społecznej prowadzone przez zakony i kongregacje duchowne,

d) punkty katechetyczne w budynkach parafialnych,

2) stanowiące własność Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i zajęte na cele dydaktyczne, administracyjne i internat tej uczelni.

§ 2. Zwalnia się od podatku od nieruchomości lub ich części stanowiące własność osób wymienionych w § 1 pkt. 1, zajmowane przez Zrzeszenie Katolików „Caritas“ na podstawie umów o bezpłatne lub faktycznie użytkowanych bezpłatnie. Nie dotyczy to wypadków, gdy właściciel nieruchomości wystąpi z żądaniem zapłacenia czynszu przez Zrzeszenie Katolików „Caritas“.

§ 3. Zwalnia się od podatku od lokali lokale w budynkach stanowiących własność osób wymienionych w § 1 zajęte na:

1) biura i kancelarie diecezji i parafii,

2) pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne seminariów duchownych.

§ 4. 1. Wartość czynszową budynków lub ich części stanowiących własność osób wymienionych w § 1, zajętych:

1) przez domy zakonne i kongregacje duchowne na potrzeby własne,

2) na internaty alumnów seminariów duchownych,

3) na domy księży emerytów,

4) na mieszkania biskupów, proboszczów i innych osób duchownych, ustala się według tabeli nr 1 stawek czynszowych przewidzianych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. w sprawie czynszów za lokale mieszkalne (Dz. U. Nr 35, poz. 224).

2. Podatek od nieruchomości w stosunku do podstawy opodatkowania wynosi:

1) od budynków lub ich części wymienionych w ust. 1, położonych:

a) na obszarze miast — 4%,

b) na obszarze gmin — 0,5%,

2) od budynków lub ich części zajętych na pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne seminariów duchownych — 10%.

3. Od lokali zajętych na cele wymienione w ust. 1 nie pobiera się podatku od lokali.

§ 5. Zwolnienia od podatków, o których mowa w § 1—3, oraz zasady ustalenia wartości czynszowej określone w § 4 obowiązują od dnia 1 lipca 1975 r. i nie obejmują budynków lub ich części, w których wykonywana jest działalność gospodarcza.

§ 6. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1963 r. w sprawie ustalania wartości czynszowej dla celów wymiaru podatku od nieruchomości oraz podatku od lokali dla budynków nie wynajętych i nie wydzierżawionych (Monitor Polski Nr 6, poz. 29) skreśla się § 2.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

H. Kisiel
Minister Finansów

10

OKÓLNIK NR 20/PO MINISTERSTWA FINANSÓW
z dnia 5 grudnia 1975 r.
w sprawie podatku dochodowego od osób duchownych

1. Zgodnie z przepisami art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16. XII. 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. nr 53, poz. 339) dochody duchownych z opłat stuly i innych opłat otrzymywanych w związku z pełnionymi funkcjami, podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Osoby te mają obowiązek zgłaszania swego obowiązku podatkowego na zasadach określonych w okólniku z dnia 9. X. 1957 r. w sprawie zgłaszania przez osoby duchowne obowiązku podatkowego w podatku dochodowym (Dz. Urz. Min. Fin. nr 9, poz. 31), oraz spełniania innych obowiązków podatników przewidzianych przepisami podatkowymi.

2. W celu usprawnienia poboru podatku dochodowego od osób, o których mowa wyżej, na podstawie art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. nr 49, poz. 452 z późniejszymi zmianami), pobiera się kwotowe stawki podatku dochodowego (jak ryczałt) zależne od pełnionej funkcji i liczby mieszkańców parafii w następującej wysokości:

a) proboszczowie

liczba mieszkańców parafii		roczna kwota podatku	miesięczna rata podatku
powyżej	do		
—	1.000	1.560 zł	130 zł
1.000	2.000	3.000 zł	250 zł
2.000	3.000	4.800 zł	400 zł

3.000	4.000	6.600 zł	550 zł
4.000	5.000	7.800 zł	650 zł
5.000	6.000	8.400 zł	700 zł
6.000	7.000	9.000 zł	750 zł
7.000	8.000	10.200 zł	850 zł
8.000	9.000	10.800 zł	900 zł
9.000	10.000	11.400 zł	950 zł
10.000	12.000	12.000 zł	1.000 zł
12.000	14.000	13.200 zł	1.100 zł
14.000	16.000	13.800 zł	1.150 zł
16.000	18.000	15.000 zł	1.250 zł
18.000	20.000	16.200 zł	1.350 zł
20.000	30.000	16.200 zł	1.350 zł

a ponadto od każdego tysiąca
mieszkańców ponad 20.000

		600 zł	50 zł
30.000		22.200 zł	1.850 zł

b) wikariusze

liczba mieszkańców parafii		roczna kwota podatku	rata podatku miesięczna
powyżej	do		
parafie mające siedzibę w miastach liczących do 5.000 mieszkań- ców oraz w gminach			
—	3.000	1.200 zł	100 zł
3.000	8.000	1.800 zł	150 zł
8.000		3.000 zł	250 zł
parafie mające siedzibę w miastach liczących od 5.000 do 50.000 mieszkańców			
—	3.000	1.800 zł	150 zł
3.000	8.000	3.600 zł	300 zł
8.000		4.800 zł	400 zł
parafie mające siedzibę w miastach liczących powyżej 50.000 mieszkańców			
—	3.000	1.800 zł	150 zł
3.000	8.000	4.200 zł	350 zł
8.000		5.400 zł	450 zł

c) od wikariuszy, pełniących czasowo funkcje proboszczów pobiera się podatek w wysokości takiej samej jak od proboszczów;

- d) od osób duchownych kierujących jednostkami kościelnymi posiadającymi samodzielną administrację oraz przydzielone terytorium (wikariaty eksponowane, kuracje, lokacje itd.) pobiera się podatek w wysokości takiej samej jak od proboszczów, biorąc za podstawę liczbę mieszkańców na terytorium danej jednostki; natomiast za podstawę wymiaru podatku proboszczowi macierzystej parafii, należy przyjąć odpowiednio zmniejszoną liczbę mieszkańców;
- e) od rektorów i innych osób duchownych, kierujących jednostkami kościelnymi, posiadającymi samodzielną administrację, lecz nie mających przydzielonego terytorium, należy w zasadzie pobierać podatek w wysokości należnej od wikariuszy w parafiach o liczbie do 3.000 mieszkańców, w zależności od miejsca zamieszkania; dla niektórych rektorów — z uwagi na szczególne okoliczności — ustalone zostaną odrębnie, wyższe kwoty podatku;
- f) od osób duchownych, nie pełniących funkcji proboszczów, wikariuszy czy rektorów i osiągających przychody z misji, rekolekcji, opłat (stypendium) za odprawianie mszy i innych posług religijnych, którzy zgłoszą obowiązek podatkowy w podatku dochodowym, należy pobierać podatek w wysokości należnej od wikariuszy w parafiach o liczbie do 3.000 mieszkańców w zależności od miejsca zamieszkania.

3. Wymienione w pkt. 2 kwoty podatku, należy stosować do osób duchownych również innych wyznań, poza wyznaniem rzymskokatolickim, jeśli liczba wyznawców na terenie administrowanej przez nich jednostki wyznaniowej przeważa w ogólnej liczbie mieszkańców.

4. Upoważnia się terenowe organy administracji państwowej do odpowiedniego obniżania kwot podatku dla osób duchownych zarówno wyznania rzymskokatolickiego, jak i innych wyznań, których liczba wyznawców stanowi mniejszość w porównaniu do liczby mieszkańców danego terenu.

5. Roczna kwota podatku płatna jest bez wezwania organu finansowego w ratach miesięcznych w terminie do dnia 12 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły.

6. W przypadku, gdy osoba duchowna zmienia w ciągu roku podatkowego miejsce wykonywania swej funkcji, akta podatkowe tej osoby oraz wpłacone raty miesięczne podatku przekazuje się organowi administracji państwowej właściwemu według nowego miejsca wykonania funkcji. Organ ten podejmuje również decyzję co do wysokości należnej kwoty, podatku według nowego miejsca zatrudnienia osoby duchownej.

7. W stosunku do osób duchownych, które płacić będą podatek według wyżej określonych zasad utrzymuje się nadal w mocy zawieszenie

obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych oraz zawiesza się obowiązek składania zeznań podatkowych o osiągniętym w roku ubiegłym dochodzie, przewidzianych przepisami § 30 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1963 r. nr 12, poz. 67 z późniejszymi zmianami). Jeżeli by jednak osoba duchowna nie wyrażała zgody na płacenie podatku dochodowego według podanych wyżej zasad, obowiązana jest prowadzić księgi podatkowe i składać roczne zeznanie w osiągniętym dochodzie oraz opłacać podatek na zasadach ogólnych.

8. Okólnik nr 30/PO Ministerstwa Finansów z dnia 30 września 1974 r. w sprawie podatku dochodowego od osób duchownych, wraz ze zmianą wprowadzoną pismem okólnym z dnia 21 lutego 1975 r. nr PO 5-829-78/75 — traci moc, poczynając od roku podatkowego 1976.

(—) J. Jankowski
Podsekretarz Stanu

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

SPRAWY DUSZPASTERSKIE

11

INTENCJE APOSTOLSTWA MODLITWY NA ROK 1976

Styczeń:

Ogólna — Aby zwiększyła się nadzieja pracujących na niwie ekumenizmu.

Misyjna — Aby miłość braterska między wierzącymi stała się misyjnym wezwaniem do jedności wszystkich chrześcijan.

Luty:

Ogólna — Za naszych chorych braci, pokrzywdzonych przez los lub ułomność fizyczną.

Misyjna — Aby świat zachodni uświadomił sobie więcej, że wartości duchowe i moralne są wyższe od materialnych.

Marzec:

Ogólna — O większą skromność w życiu i poczucie solidarności z całym rodzajem ludzkim.

Misyjna — Aby problemy szczepowe ludów afrykańskich były rozwiązane w świetle sprawiedliwości i prawdziwej miłości.

Kwiecień:

Ogólna — Za tych wszystkich, którzy poszukują prawdy.

Misyjna — Aby rozszerzył się dialog między Kościołem a wielkimi religiami Wschodu.

Maj:

Ogólna — Aby w środkach przekazu publicznego było zachowane prawo do należnej każdemu informacji.

Misyjna — Aby w krajach misyjnych środki przekazu publicznego uznawały i szanowały godność ludzką.

Czerwiec:

Ogólna — Aby ludzie starsi mogli znaleźć swoje miejsce w społeczeństwie.

Misyjna — Aby dla Kościoła otworzyły się możliwości spieszenia z religijną pomocą dla emigrantów do krajów Europy północnej.

Lipiec:

Ogólna — Aby historia ludzka była oglądana w świetle wiary.

Misyjna — Aby każdy podróżujący chrześcijanin był świadomy odpowiedzialności i dynamizmu swej wiary.

Sierpień:

Ogólna — Aby młodzież, odnajdując swoje miejsce w służbie bliźniego, gorliwie przykładała się do budowy lepszego świata.

Misyjna — Aby młodzi ludzie w swych planach życiowych brali także pod uwagę powołanie misyjne.

Wrzesień:

Ogólna — Abyśmy wszyscy uświadomili sobie swoją odpowiedzialność za polepszenie warunków życia wszystkich mieszkańców ziemi.

Misyjna — Aby kraje Ameryki Łacińskiej znalazły właściwą drogę do pełnego rozwoju społecznego.

Październik:

Ogólna — Aby pragnienie modlitwy prowadziło do poszukiwania wszystkich przyjętych form modlenia się, zarówno starych jak nowych.

Misyjna — Aby miesiąc październik stał się prawdziwym „miesiącem misyjnym“ przez wzrost ewangelicznej świadomości, modlitwę i wielkoduszną pomoc dla misji.

Listopad:

Ogólna — O poszanowanie każdego życia ludzkiego.

Misyjna — Aby młode pokolenia w krajach chrześcijańskich zachowywały i wzbogacały tradycję misyjną.

Grudzień:

Ogólna — Aby kobieta, osiągając własne szczęście i służąc wspólnie ludzkiej, mogła wypełnić swą misję życiową.

Misyjna — Aby w młodych kościołach doznawało czci i rozwijało się prawdziwe nabożeństwo do Maryi, Matki Chrystusa i Kościoła.

STOPNIE NAUKOWE

1. Ks. Adam Skwarczyński, po ukończeniu studiów teologicznych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie i po przedstawieniu pracy pt. „Maryja — Nosicielka Ducha Świętego (Pneumatophora) w nauce Sergiusza Bułgakowa (1873—1944), otrzymał decyzją Rady Wydziału Teologicznego dnia 11 czerwca 1975 r. magisterium z teologii dogmatycznej.

2. Ks. Jan Pracz, student Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, na podstawie pracy pt. „Perykopy Bożego Narodzenia (Łk 2, 1—20) we współczesnym przepowiadaniu“ dnia 26 maja 1975 r. uzyskał licencjat na Wydziale Teologicznym w zakresie teologii pastoralnej.

3. Ks. Stanisław Wojewódzki odbył studia magisterskie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim — na Wydziale Teologicznym w zakresie teologii i w dniu 25 maja 1975 r. uzyskał tytuł magistra teologii.

4. Ks. Jan Socha odbył studia magisterskie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim — na Wydziale Teologicznym w zakresie teologii i w dniu 18 czerwca 1975 r. uzyskał tytuł magistra teologii.

5. Ks. Marian Bednarczyk odbył studia wyższe magisterskie w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie na Wydziale Teologicznym w zakresie biblijno-pastoralnym i uzyskał w dniu 11 czerwca 1975 roku tytuł magistra teologii.

13

POŚWIĘCENIE KAMIENIA WĘGIELNEGO POD BUDOWĘ PARAFIALNEGO KOŚCIOŁA W DĘBLINIE

Parafia Dęblin 19 października 1975 r. przeżyła historyczną uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę nowego kościoła. Dotychczasowy drewniany kościół, dość szczupły, nie wystarczał dla duchowych potrzeb wiernych powiększającego się miasta Dęblina. Dlatego parafianie dęblinscy z wielką radością przyjęli decyzję pana Wojewody warszawskiego z dnia 21 grudnia 1974 r. zezwalającą na budowę kościoła i natychmiast z zapalem przystąpili do gromadzenia materiałów i do pracy przy budowie kościoła.

Przybyłego na uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego Księdza Biskupa Jana Mazura serdecznie powitał ks. proboszcz Czesław

Rubaszek, który też zapoznał zebranych z historią starań o budowę kościoła.

Następnie Ksiądz Biskup poświęcił miejsce, na którym rozpoczęto budowę świątyni oraz kamień węgielny. Ksiądz proboszcz Czesław Rubaszek odczytał akt poświęcenia, który wraz z kamieniem węgielnym Ksiądz Biskup wmurował w fundament kościoła.

Po poświęceniu Ksiądz Biskup odprawił Mszę św., w czasie której wygłosił okolicznościowe kazanie wskazując na potrzebę świątyni dla wspólnoty parafialnej oraz zachęcił wiernych, by budując świątynię materialną pamiętali też o przygotowaniu świątyni w sercach swoich na zamieszkanie Boga w Trójcy Świętej Jedyne.

Uroczystość odbyła się w podniosłym i radosnym nastroju, przy licznych udziale wiernych i kapłanów.

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka. Siedlce, ul. Świerczewskiego 62
Redaktor: Ks. Stanisław Olechowski

Drukarnia Loretańska. 03-716 Warszawa, ul. Józefa Sierakowskiego 6
Zam. 398/1975. Nakład 800+50 egz. J-46